

Idiopathisch plotseling perceptie gehoorsverlies

R.J. Stokroos

Ieder jaar worden in Nederland en in Vlaanderen 8 tot 14.6 per 100000 inwoners plotseling slechthorend of doof aan één oor of aan beide oren. De pathofysiologie van dit ziektebeeld is onbegrepen en men spreekt van idiopathisch plotseling perceptief gehoorverlies. (Engels: Idiopathic Sudden Sensorineural Hearing Loss, ISSHL).

Een doeltreffende behandeling ontbreekt.

Na een meta-analyse van de literatuur over aetiologie en behandeling van ISSHL wordt aan de hand van de resultaten van een enquête onder alle Nederlandse en Vlaamse KNO-artsen beschreven hoe men in de dagelijkse praktijk omgaat met ISSHL. De definitie, het vóórkomen, de diagnostiek, de behandeling en de veronderstelde ontstaanswijze van ISSHL worden besproken. Al deze factoren blijken binnen de beroepsgroep een grote variabiliteit te vertonen.

Vanwege de kwetsbaarheid van het menselijk binnenoor is een proefdiermodel van ISSHL ontwikkeld. Gezien de aanwijzingen in de literatuur omtrent de aetiologie van ISSHL wordt in dit model uitgegaan van een subklinische virale labyrinthitis. Op basis van klinische eigenschappen en van sterk overeenkomende patronen van cochleaire beschadiging blijkt experimentele herpes simplex type I labyrinthitis een geschikt model te vormen.

Bij ISSHL patiënten verbetert de prognose door het vroegtijdig toedienen van corticosteroiden. De invloed van antivirale geneesmiddelen is onbekend. Behandeling van het proefdiermodel met de ontste-

kingsremmer prednisolon en met het antivirale geneesmiddel aciclovir leidt in de experimentele situatie tot eerder gehoorherstel en tot verdere beperking van de cochleaire beschadiging dan kan worden bereikt met corticosteroiden of acyclovir als monotherapie. Daarnaast is onderzocht of het mogelijk is om met geavanceerde beeldvormende technieken aanvullende informatie te verkrijgen omtrent de pathofysiologie van ISSHL. Bij ISSHL patiënten is onderzocht of kernspintomografisch onderzoek met behulp van Gadolinium contrast (Gd-MRI) een subklinische labyrinthitis bij ISSHL kan aantonen. Dit blijkt waarschijnlijk alleen in de zeer vroege fase na het ontstaan van het gehoorverlies, nog voor het begin van de behandeling, mogelijk te zijn. Aanbevelingen worden geformuleerd voor het onderzoeken van ISSHL patiënten met behulp van Gd-MRI.

Tenslotte is de klinische toepasbaarheid van aciclovir versus placebo naast prednisolon behandeling bij ISSHL onderzocht door middel van een prospectieve, dubbelblinde, gerandomiseerde multicentrische klinische trial, die sinds 1994 in Nederlandse en Vlaamse ziekenhuizen heeft plaatsgevonden. Er blijkt een beperkt gunstig effect op de prognose van ISSHL te bestaan door het toepassen van corticosteroiden bij ISSHL. Additionele behandeling met aciclovir versterkt dit effect in de klinische setting niet, in tegenstelling tot onze bevindingen bij experimenteel onderzoek. Waarschijnlijk is behandeling gericht tegen het veroorzakende agens alleen zinvol in de zeer vroege fase nadat gehoorverlies is opgetreden en is daarna alleen ontstekingsremming zinvol. Voor behandeling van ISSHL geldt daarom: hoe eerder hoe beter.

Academisch Ziekenhuis Groningen
Hanzeplein 1, 9713 GZ Groningen
Dr. R. J. Stokroos, KNO-arts
Thans: Academisch Ziekenhuis Maastricht

Samenvatting van het proefschrift "Idiopathic sudden sensorineural hearing loss".

R. J. Stokroos

Verdedigd op 10 december 1997 te Groningen

Promotor: prof. dr. F.W.J. Albers